

POSUDEK VEDOUCÍHO DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jan Kapusta: *Cesta a rituál: Antropologií pohybu a labyrintem posvátna v imaginaci hispánských kultur.*

Diplomová práce, Ústav etnologie FF UK, Praha 2010.

Diplomová práce Jana Kapusty, vztahující se materiálově primárně k hispánskému světu, připomene Borgesovo dictum o tom, že cesta sama je cílem. Leč to je *pouhá* obecnina. Dílo Jana Kapusty, to je **excelentní** etnologie, a to jak v rovině metodologických reflexí; obdivuji autorův „uvolněný“, „alternativní“ jako přípustka postoj; obdivuji autorovu orientovanost v příslušné literatuře; obdivuji autorovy úvahy a živost popisů v „cestách terénu“, cestách, jež autentifikují jeho předkládané dílo; obdivuji samotné rozčlenění díla, totiž ony tři paralelizující názvy jednotlivých částí, to jest „cesty teorií“, v nichž se předkládá na vysoké úrovni soudobé tematické vidění, snad spíše teoretizování kolem putování; Jan Kapusta ovládá nejen specializovanou literaturu, nýbrž i literaturu obecnější povahy; speciálně bych podtrhl rozbor díla Victora W. Turnera i jeho překonávání; Morinis, Eade, Sallnow; v té souvislosti bych dodal, že pouť se stala v novějších antropologických slovnících samostatným heslem. Následuje klíčová část, jež, jak už jsem předeslal, celé dílo Jana Kapusty autentifikuje; klíčovost je zakládána autorovou přímou zkušeností z „poutního terénu“, jež představují čtyři „události“ : Černý Kristus z Esquipulas v Guatemale, Santiago de Compostela ve Španělsku, jež je nepochybně nejproslulejší, velikonoční procesí Zamorou, rovněž ve Španělsku, a nakonec, opět Guatemala, a to „koňské dostihy v Todos Santos. Třetí část je možná nejreflexivnější; jde o cestu mezi obětí a posvátnem. A nakonec, jak se sluší, závěr či shrnutí; připomenu alespoň autorovo zjištění, že struktura poutí nemusí být nahlížena v tradiční dualitě posvátní/profánní, ale spíše v opozicích statické/dynamické, nehybné/pohyblivé, známé/neznámé, obyčejné/neobyčejné, řádné/neřádné. A tolerantně dodává, že smysl poutí lze nalézat v různých skutečnostech; záleží na úhlu pohledu a na důrazech, které interpret zvolí (strana 85). Potud sice stručná, leč vysoce kladná charakteristika přítomné diplomové práce Jana Kapusty, díla od první stránky strhujícího; tak již na straně 4 viz Fabri a jeho vliv na spirituální putování jeptišek.

Ke kritice jen několik námětů. Především titul díla se mi zdá poněkud těžkopádný; co se rozumí „imaginací hispánských kultur“; jde o těžkou metaforu? Můj námět metodologický se vztahuje k pasáži snad příliš zdůrazňující idiografickou povahu etnologie na straně 53; že by v tomto případě tak trochu selhával autorův alternativní, přípustkový postoj? Přiznávám, že takto je ve skutečnosti instaurována důležitá otázka po metodologické inherenci etnologie, otázka, jež se může kdykoliv stát věčným námětem diskuse.. A nakonec není zcela zjevné, jak autor chápe vztah teorie versus/blízkost metodologie. To jsou ovšem věci k diskusi, nic víc;

podobně je tomu s drobnými stylistickými nedůslednostmi jež jsem se snažil tu a tam vyznačit přímo v textu; například na straně 24 se mluví o „hrubé struktuře“; výraznější prohřešek, mohu-li to tak nazvat, představuje snad jen přílišné užívání – russellovsky řečeno – egocentrické částice „zde“; například na straně 7 a 17.

Závěr mého hodnocení je vcelku jednoznačný: práce je nejen doporučeníhodná k obhajobě s návrhem na výbornou, nýbrž je doporučeníhodná jako podklad pro rigorózní řízení.

Doc. Dr. František Vrhel, CSc.
Ústav etnologie FF UK

Praha, 5. 5. 2010.